

צריכת חמאה ומרגרינה בעולם

כידוע, קיימים קשר הדדיות בצריכת החמאה והמרגרינה בארצות השונות. המייצרות וצורכות מרגרינה. אחד הגורמים החשובים ביותר, המשפיע על הדדיות זו הוא, כמובן, המחיר; במידה שגדל הפער בין שני התוצרים, בה במידה עולה צריכת המרגרינה, ולהיפך. משלמדו הייצרנים להקשות שמנים נוזלים, וברוב הארצות הנאורות גם ניתנה הרשות לצבוע את המרגרינה למען היותה דומה בחיצוניותה לחמאה, הותרה הרצועה לחלוטין. זכורה לנו המלחמה החריפה שניהלו ההולנדים במרגרינה בשנות העשרים, במיוחד בפרסומת המטעה של ייצרני המרגרינה: כגון — „מרגרינה חבוצה, טריה יום-יום“ וכדומה. אמנם את המלה „חבוצה“ נאלצו הייצרנים להשמיט ממודעותיהן, אבל הנזק שנעשה כבר אי אפשר היה עוד לתקן. הקונצרן הבינלאומי התגבר על כל המכשולים וכיום אוכלים ההולנדים 6 ק"ג חמאה ו־20 ק"ג מרגרינה לנפש בשנה.

היקף ייצור המרגרינה בעולם הגיע לממדים עצומים. העודפים לייצוא בארצות המייצרות מרגרינה הגיעו ל־5.37 מיליון טונות, לעומת עודפים של מיליון טונות חמאה. חומרי הגלם (השומנים) העיקריים ששימשו בשנה האחרונה לתעשיית המרגרינה היו כדלהלן (באלפי טונות): סויה — 1,392, בוטנים — 997, כותנה — 271, שומנים רכים אחרים — 515, ובס"ה 3,175 שומנים רכים. מהשומנים הקשים נצרכו: קוקוס — 1,313, שומן גלעיני תמרים — 888, ובס"ה שומנים קשים — 2,201 אלפי טונות. אם כי השומנים הצמחיים מהווים את החומר הגלמי העיקרי בייצור המרגרינה, השתמשו הייצרנים גם בשומנים ושמינים מן החי; כמות שמן דגים בלבד הגיעה ל־340 אלפי טונות, ונוסף לזה כמויות לא מבוטלות של שומנים (חלב) מבקר ובעלי־חיים אחרים.

ואלה הם הארצות העיקריות, מייצרות המרגרינה (באלפי טונות): ארצות־הברית — 791, גרמניה המערבית — 575, רוסיה — 551, הודו — 384, הממלכה המאוחדת — 343, הולנד — 245, פולניה — 194, צרפת — 130, בלגיה — 129, שבדיה — 119, נורבגיה — 113, דנמרק — 90, קנדה — 87, יאפאן — 78, צ'כוסלובקיה — 56, אוסטרליה — 47.

צריכת חמאה ומרגרינה לנפש בשנים 1960 ו־1963 (בק"ג)

הארץ	1960		1963	
	חמאה	מרגרינה	חמאה	מרגרינה
בריטניה	8.2	6.9	8.8	6.1
אוסטרליה	11.9	4.1	10.9	4.2
נירזילנד	19.6	—	19.5	—
קנדה	7.7	4.2	8.4	4.2
נורבגיה	3.9	23.9	4.9	22.5
הולנד	4.7	19.9	5.7	19.8
שבדיה	9.6	15.7	10.1	15.4
דנמרק	10.8	19.1	10.4	18.3
גרמניה המערבית	8.3	10.9	9.0	9.6
בלגיה	9.2	11.9	9.0	12.7
ארצות־הברית	3.4	4.3	3.0	4.2
פינלנד	15.3	6.7	18.8	3.5
צרפת	11.0	2.4	8.0	2.5

א. שמארגנאד